

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 27. joulukuuta 2020
(OR. en)

14337/1/20
REV 1

UK 137

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2020) 857 final/2
Asia:	Suositus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI Euroopan komission tekemän, ydinenergian turvallista ja rauhanomaista käyttöä koskevaa yhteistyötä koskevan Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön välisen sopimuksen sekä Euroopan komission Euroopan atomienergiayhteisön puolesta tekemän Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välisen kauppaa- ja yhteistyösopimuksen hyväksymisestä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2020) 857 final/2.

Liite: COM(2020) 857 final/2

Bryssel 26.12.2020
COM(2020) 857 final/2

COM(2020) 857 final of 25.12.2020 downgraded on 26.12.2020.

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan komission tekemän, ydinenergian turvallista ja rauhanomaista käyttöä koskevaa yhteistyötä koskevan Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön välisen sopimuksen sekä Euroopan komission Euroopan atomienergiayhteisön puolesta tekemän Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välisen kaupp- ja yhteistyösopimuksen hyväksymisestä

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, jäljempänä 'Yhdistynyt kuningaskunta', ilmoitti Eurooppa-neuvostolle 29. maaliskuuta 2017 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 50 artiklan nojalla aikomuksestaan erota Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'Euratom' tai 'yhteisö'.

Komissio neuvotteli neuvoston 22. toukokuuta 2017 antaman valtuutuksen pohjalta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sopimuksen, jossa vahvistetaan Yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevat järjestelyt. Neuvosto antoi Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan 30. tammikuuta 2020 päätöksen (EU) 2020/135¹ Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen, jäljempänä 'erosopimus', tekemisestä Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön puolesta. Erosopimus tuli voimaan 1. helmikuuta 2020, ja siinä määrätään siirtymäkaudesta, jonka aikana unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseisen sopimuksen mukaisesti. Siirtymäkausi päättyy 31. joulukuuta 2020.

Eurooppa-neuvosto ilmaisi 23. maaliskuuta 2018 antamissaan suuntaviivoissa jälleen unionin määrätietoisien pyrkimysten mahdollisimman tiiviiseen tulevaan kumppanuuteen Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa. Kyseisten suuntaviivojen mukaan kumppanuuteen pitäisi sisältyä kauppa ja taloudellinen yhteistyö sekä muita aloja, Eurooppa-neuvosto antoi mainitut suuntaviivat, jotta niiden avulla saavutettaisiin tulevien suhteiden puitteita koskeva kokonaisvaltainen yhteisymmärrys, jota oli tarkoitus käsitellä erosopimukseen liittyvässä ja siinä mainitussa unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä sovitussa poliittisessa julistuksessa.

Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan tulevia suhteita koskevat puitteet esitetään erosopimukseen liittyvässä poliittisessa julistuksessa², jäljempänä 'poliittinen julistus'. Poliittisella julistuksella vahvistetaan parametrit kauppa- ja talousyhteistyötä koskevalle kunnianhimoiselle, laajalle, syvälle ja joustavalle kumppanuudelle, jonka keskiössä on kattava ja tasapainoinen vapaakauppasopimus, sekä lainvalvonnan ja rikosoikeuden, ulkopoliitiikan, turvallisuuden ja puolustuksen ja niihin liittyvien alojen yhteistyölle. Poliittisessa julistuksessa todetaan siviilikäyttöön tarkoitetun ydinenergian osalta seuraavaa: "[o]sapuolet tunnustavat ydinturvallisuuden ja ydinsulun merkityksen ja toteavat, että tulevan suhteen olisi sisällettävä Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) ja Yhdistyneen kuningaskunnan välinen laaja-alainen ydinenergian rauhanomaista käyttöä koskeva yhteistyösopimus, joka perustuu sitoutumiseen osapuolten voimassa olevaan korkeaan ydinturvallisuuden tasoon." Lisäksi siinä todettiin: "[...] Yhdistyneen kuningaskunnan aikomuksena on [...] liittyä Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelmiin".

¹ Neuvoston päätös (EU) 2020/135, annettu 30 päivänä tammikuuta 2020, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen tekemisestä (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 1).

² Poliittinen julistus kehyksestä Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan tulevalle suhteelle (EUVL C 34, 31.1.2020, s. 1).

Erosopimuksen 184 artiklassa määrätään, että ”Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta pyrkivät parhaansa mukaan ja vilpittömässä mielessä sekä toistensa oikeusjärjestyksiä täysin kunnioittaen käymään nopeasti tarvittavat neuvottelut sopimuksista, jotka koskevat osapuolten tulevaa suhdetta ja joita tarkoitetaan 17 päivänä lokakuuta 2019 päivätyssä poliittisessa julistuksessa, sekä toteuttamaan asianmukaiset menettelyt kyseisten sopimusten ratifioimiseksi ja tekemiseksi ja näin varmistamaan, että kyseisiä sopimuksia sovelletaan mahdollisuuksien mukaan siirtymäkauden päättymisestä alkaen.”

Neuvosto antoi 25. helmikuuta 2020 päätöksen (EU, Euratom) 2020/266³ luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa uuden kumppanuussopimuksen tekemiseksi ja kyseisen päätöksen lisäyksessä olevat ohjeet uuden kumppanuuden neuvottelemiseksi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa, jäljempänä ’neuvotteluohjeet’. Komissio nimettiin unionin neuvottelijaksi.

Neuvotteluohjeissa todetaan ydinalan siviiliyhteistyöstä muun muassa, että ”[n]euvottelujen tavoitteena on luoda unionin (ja tarvittaessa Euratomin) ja Yhdistyneen kuningaskunnan välille uusi, kokonaisvaltainen kumppanuus, joka kattaa seuraavat poliittisessa julistuksessa mainitut alat [...]” ja ”[s]uunnitellussa kumppanuudessa tunnustetaan ydinturvallisuuden, säteilysuojelun ja ydinsulun merkitys, ja sen olisi sisällettävä määräyksiä ydinenergian rauhanomaista käyttöä koskevasta laaja-alaisesta yhteistyöstä Euratomin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä.”

Tällainen sopimus mahdollistaa sen, että Yhdistynyt kuningaskunta ja Euratom voivat aloittaa yhteistyön useilla ydinalan osa-alueilla, myös ydinalan tutkimuksen alalla. Poliittisessa julistuksessa korostettiin Yhdistyneen kuningaskunnan kiinnostusta assosioitua Euratomin tutkimusohjelmaan, ja neuvotteluohjeissa todettiin, että suunnitellussa kumppanuudessa olisi vahvistettava yleiset periaatteet, ehdot ja edellytykset, jotka koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumista ja rahoitusosuutta unionin ja Euratomin ohjelmiin, vastaavissa välineissä asetetuin edellytyksin. Kun otetaan huomioon, että Yhdistyneellä kuningaskunnalla on pitkäaikaista asiantuntemusta ydinalan tutkimuksen, erityisesti fuusioenergian alalla, ja että Euratom osallistuu kansainvälisiin toimiin tämän alan kehittämiseksi, assosioituminen hyödyttäisi sekä Euratomia että Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Tämä assosioituminen mahdollistaisi erityisesti Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumisen assosioituneena kolmantena maana Euratomin tutkimusohjelmaan ja eurooppalaisiin fuusiotutkimustoimiin, kuten ITER-toimiin, kun se toimisi kolmannen maan ominaisuudessa osakkaana ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten perustetussa eurooppalaisessa yhteisyrityksessä (Fusion for Energy).

Komissio kävi neuvottelut 25. helmikuuta 2020 annetuissa neuvotteluohjeissa vahvistettujen puiteiden mukaisesti kuullen pysyvien edustajien komiteaa ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa käsittelevää neuvoston työryhmää.

Neuvottelujen päätteeksi osapuolet sopivat neuvottelijoiden tasolla ydinenergian turvallista ja rauhanomaista käyttöä koskevasta yhteistyösopimuksesta, jäljempänä ’Euratom-sopimus’, sekä Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välisestä kauppaa- ja yhteistyösopimuksesta, jäljempänä ’kauppaa- ja yhteistyösopimus’.

³ Neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/266 luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa uuden kumppanuussopimuksen tekemiseksi (EUVL L 58, 27.2.2020, s. 53).

Kauppa- ja yhteistyösopimuksen soveltamisen aloittaminen on erityisen kiireellistä. Yhdistyneellä kuningaskunnalla on entisenä jäsenvaltiona laajat yhteydet unionin kanssa monilla talouden aloilla ja muilla aloilla. Jos unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisiä suhteita ei säännellä sovellettavalla kehyksellä 31. joulukuuta 2020 jälkeen, nämä suhteet häiriintyvät merkittävästi, mistä aiheutuu haittaa yksityishenkilöille, yrityksille ja muille sidosryhmille. Neuvottelut saatiin päätökseen vasta hyvin myöhäisessä vaiheessa ennen siirtymäkauden päättymistä. Tällainen myöhäinen ajoitus ei saisi vaarantaa Euroopan parlamentin perussopimusten mukaisesti harjoittamaa demokraattista valvontaa. Näiden poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi ja jotta voitaisiin varmistaa yhdenmukaisuus erillisen menettelyn kanssa, joka koskee kauppa- ja yhteistyösopimuksen allekirjoittamista unionin puolesta ja sen väliaikaista soveltamista, komissio suosittaa, että sopimusta sovelletaan väliaikaisesti myös Euratomin toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Sekä Eurooppa-neuvoston 23. maaliskuuta 2018 antamissa suuntaviivoissa että poliittisessa julistuksessa kehoitettiin unionia ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa tiiviiseen kumppanuuteen tulevaisuudessa.

Euratom-sopimuksessa vahvistetaan kummankin osapuolen selkeä sitoutuminen ydinsulkuun ja ydinturvallisuuden korkeaan tasoon ydinenergian turvallisen ja rauhanomaisen käytön takaamiseksi. Se on yhdenmukainen energian toimitusvarmuutta koskevan yhteisön toimintapolitiikan kanssa. Pyrittäessä jatkamaan Euratomin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välistä yleistä yhteistyösuhdetta tämän erillisen Euratom-sopimuksen tekemisen merkitys perustuu pääasiassa yhteiseen etuun luoda vakaa oikeudellinen kehys, joka edistää yhdenvertaista ja vastavuoroista yhteistyötä ydinenergian turvallisen ja rauhanomaisen käytön alalla sekä helpottaa ydinaineiden, -laitteiden ja -teknologioiden vaihtoa, kun otetaan huomioon, että Yhdistyneellä kuningaskunnalla on merkittävä rooli ydinalan siviiliyhteistyössä ja että osapuolten välillä on tällä alalla merkittävä keskinäinen suhde.

Euratomin erityinen kiinnostus tämän sopimuksen tekemiseen johtuu siitä, että sillä varmistetaan jatkuva yhteistyö ydinturvallisuuden, ydinmateriaalivalvonnan ja ydinalan tutkimuksen ja kehittämisen alalla sekä mahdollistetaan ydinmateriaalivalvonnan, turvajärjestelyjen ja vientivalvonnan asianmukainen taso. Lisäksi Euratom-sopimuksella helpotetaan osapuolten välistä ydinalan kauppaa ja sellaisten kolmansien maiden kanssa käytävää ydinalan kauppaa, joiden kanssa yhteisöllä on samanlaiset yhteistyösopimukset. Euratom-sopimuksella varmistetaan myös, että Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä 'Euratomin perustamissopimus', mukaisia ydinalan yhteismarkkinoiden periaatteita sovelletaan sopimuksen soveltamisalaan kuuluviin tuotteisiin, ja edellytetään, että tällaisten tuotteiden siirrot ja niihin liittyvät palvelut toteutetaan oikeudenmukaisin kaupallisin ehdoin.

Euratom-sopimuksen tekeminen luo molemmille osapuolille sekä niiden hallituksille ja teollisuuden toimijoille pitkäaikaisen ja vakaan kehyksen, jonka yhteydessä tällaista yhteistyötä voidaan tehdä, sekä kannustaa yhteistyöhön ja helpottaa sitä ydinenergia-alan tutkimuksen ja kehittämisen alalla yhteisen edun, yhdenvertaisuuden ja vastavuoroisuuden pohjalta.

Euratom-sopimus perustuu tällä alalla tehtyihin aiempiin sopimuksiin. Niitä ovat Euratomin kolmansien maiden kanssa tekemät ydinenergia-alan yhteistyösopimukset, joita on tällä

hetkellä voimassa kahdeksan (Yhdysvaltojen, Kanadan, Australian, Japanin, Kazakstanin, Uzbekistanin, Ukrainan ja Argentiinan kanssa).

Euratom-sopimuksessa uutena näkökohtana on, että se sisältää poliittisen julistuksen mukaisesti aiempaa laajempia ja kunnianhimoisempia määräyksiä ydinturvallisuutta koskevasta yhteistyöstä ja neuvotteluohjeiden mukaisesti ydinteknologian siirroista.

Ydinalan tutkimusyhteistyö ja erityisesti Yhdistyneen kuningaskunnan assosioituminen kolmannen maan ominaisuudessa Euratomin tutkimusohjelmaan ja Fusion for Energy -yhteisyrityksen toimiin mahdollistavat sen, että Yhdistynyt kuningaskunta voi edelleen jakaa asiantuntemustaan fissio- ja fuusiotoimien, ja myös ITERiin liittyvien toimien alalla. Assosioituminen toteutetaan kauppaa- ja yhteistyösopimuksella ja sen pöytäkirjoilla, ja se on keskeisessä asemassa kehitettäessä eurooppalaista ydintutkimusta, jossa Yhdistynyt kuningaskunta oli Euratomin jäsenvaltiona merkittävä toimija.

- **Yhdenmukaisuus muiden unionin ja Euratom-yhteisön politiikkojen kanssa**

Euratom-sopimus täydentää kauppaa- ja yhteistyösopimusta, siinä noudatetaan perussopimuksia kaikilta osin ja säilytetään täysimääräisesti Euratom-yhteisön ja Euroopan unionin oikeusjärjestyksen autonomia ja loukkaamattomuus. Siinä edistetään Euratom-yhteisön ja Euroopan unionin arvoja, tavoitteita ja etuja sekä varmistetaan sen politiikkojen ja toimien johdonmukaisuus, tuloksellisuus ja jatkuvuus.

2. OIKEUSPERUSTA

Oikeusperusta Euratom-sopimuksen neuvottelemiselle ja tekemiselle sekä kauppaa- ja yhteistyösopimuksen neuvottelemiselle ja tekemiselle, siltä osin kuin on kyse Euroopan atomienergiayhteisön soveltamisalaan kuuluvista asioista, on Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 101 artikla.

3. LISÄTIEDOT

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Euratom-sopimuksessa kaavaillun yhteistyön soveltamisala on kattava ja neuvoston 25. helmikuuta 2020 antamien neuvotteluohjeiden mukainen. Se käsittää poliittisessa julistuksessa mainitut yhteisen edun mukaiset alat.

Euratom-sopimuksessa kunnioitetaan Euratomin ja unionin päätöksenteon ja niiden oikeusjärjestyksen riippumattomuutta sekä sisämarkkinoiden, myös ydinalan yhteismarkkinoiden, eheyttä. Euratom-sopimus kuvastaa Yhdistyneen kuningaskunnan asemaa kolmantena maana, jolla ei voi olla samoja oikeuksia ja etuja kuin Euroopan unionin ja Euratomin jäsenvaltiolla. Euratom-sopimus perustuu hallinnointikehykseen, joka on tavanomainen Euratomin voimassa olevissa ydinenenergia-alan yhteistyösopimuksissa.

Komission ehdotusluonnos Euratom-sopimusta koskevaksi tekstiksi koostuu 25 artiklasta ja yhdestä liitteestä.

Euratom-sopimuksen 1 artiklassa määritellään Euratom-sopimuksen tavoite, joka on tarjota puitteet ydinenenergian rauhanomaista käyttöä koskevalle Euratomin ja Yhdistyneen kuningaskunnan väliselle yhteistyölle molemminpuolisen edun ja vastavuoroisuuden pohjalta mutta rajoittamatta kummankaan osapuolen toimivaltaa.

Sopimuksen 2 artiklassa esitetään määritelmät. Ydinalan yhteistyön soveltamisalaan ja muotoihin (3 ja 4 artikla) kuuluvat pääasiassa ydinaineiden, muiden kuin ydinaineiden, laitteiden ja teknologian siirrot; ydinmateriaalivalvonta; turvajärjestelyt; ydinenergia-alan tutkimus ja kehittäminen, käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen turvallinen huolto, geologinen loppusijoitus mukaan lukien; ydinturvallisuus ja säteilysuojelu, mukaan lukien hätätilavalmius ja ympäristön radioaktiivisuustason seuranta; radioisotooppien ja säteilyn käyttö maataloudessa, teollisuudessa, lääketieteessä ja tutkimuksessa; ydinenergian rauhanomaisen käytön sääntelyyn liittyvät näkökohdat; tiedonvaihto osapuolten yhteisen edun mukaisilla aloilla, joita ovat muun muassa ydinmateriaalivalvonta, ydinturvallisuus, ympäristön radioaktiivisuustaso ja radioisotooppien toimitukset ym.

Lisäksi Euratom-sopimuksessa määritellään sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat aineet ja laitteet (5 artikla). Siinä korostetaan, että ydinmateriaaliin sovelletaan täsmällisiä ydinmateriaalivalvontamääräyksiä (yhteisössä: Euratomin ydinmateriaalivalvontaa Euratomin perustamissopimuksen mukaisesti sekä IAEA:n ydinmateriaalivalvontaa ja sen lisäpöytäkirjoja; Yhdistyneessä kuningaskunnassa: kansallista ydinmateriaalivalvontajärjestelmää ja IAEA:n ydinmateriaalivalvontaa ja sen lisäpöytäkirjoja) (6 artikla). Euratom-sopimuksessa on yksi turvajärjestelyjä koskeva artikla (7 artikla).

Euratom-sopimuksen 8 artiklassa varmistetaan, että Yhdistynyt kuningaskunta ylläpitää edelleen asianmukaista ydinturvallisuuden tasoa ja että Euratom ja Yhdistynyt kuningaskunta tekevät yhteistyötä parantaakseen jatkuvasti kansainvälisiä ydinturvallisuusnormeja ja -yleissopimuksia sekä niiden täytäntöönpanoa. Siinä määrätään myös yhteistyön jatkamisesta siten, että Yhdistynyt kuningaskunta mahdollisesti osallistuu kolmantena maana erilaisiin yhteisön järjestelmiin ja ryhmiin, kuten ympäristön radioaktiivisuustasoa koskevien tietojen seurantaa ja vaihtoa varten perustettuihin yhteisön järjestelmiin (Euroopan yhteisön säteilyhätätilanteita koskeva nopean tietojenvaihdon järjestelmä (ECURIE), Euroopan unionin säteilytietojen vaihtojärjestelmä (EURDEP) ja Euroopan ydinturvallisuusviranomaisten ryhmä (ENSREG)).

Euratom-sopimus sisältää määräyksiä myös sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien ydinaineiden ja -laitteiden siirroista, uudelleensiirroista ja kaupan helpottamisesta (9 artikla). Lisäksi siinä sovitaan kehyksestä, jonka puitteissa molemmat osapuolet voivat suorittaa rikastamis- ja jälleenkäsittelytoimia (10 ja 11 artikla).

Euratom-sopimus sisältää myös määräyksiä ydinalan tutkimusta ja kehittämistä koskevasta yhteistyöstä, johon voi sisältyä Yhdistyneen kuningaskunnan osallistuminen kolmantena maana yhteisön tutkimus- ja koulutusohjelmiin ja -toimiin. Siinä määrätään myös Yhdistyneen kuningaskunnan osakkuudesta ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten perustetussa eurooppalaisessa yhteisyrityksessä (Fusion for Energy) kauppaa ja yhteistyösopimuksen ehtojen mukaisesti (12 artikla).

Tämän jälkeen vahvistetaan määräykset tietojen ja teknisen asiantuntemuksen vaihdosta (13 artikla), teollis- ja tekijänoikeuksista (14 artikla) sekä hallinnollisista järjestelyistä (15 artikla) ja annetaan täytäntöönpanomääräyksiä (16 artikla). Euratom-sopimuksen sujuvan soveltamisen ja täytäntöönpanon varmistamiseksi siihen sisällytetään artiklat, jotka koskevat sovellettavaa lakia (17 artikla), nykyisiä sopimuksia (18 artikla), sekakomiteaa (19 artikla), neuvotteluja (20 artikla), riitojen ratkaisua (21 artikla), yhteistyön keskeyttämistä vakavan rikkomisen vuoksi (22 artikla), muutoksia (23 artikla), voimaantuloa ja kestoja (24 artikla) sekä todistusvoimaisia tekstejä (25 artikla).

Sopimuksen liite sisältää jälleenkäsittelyä koskevia määräyksiä.

Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu kauppa- ja yhteistyösopimuksen viidenteen osaan liitetyn pöytäkirjan välityksellä Euratomin tutkimusohjelmaan assosioituneena kolmantena maana. Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulee myös Fusion for Energy -yhteisyrityksen osakas assosioituneena kolmantena maana. Tämä assosiaatio on Fusion for Energy -yhteisyrityksen perustamisesta 27. maaliskuuta 2007 tehdyn neuvoston päätöksen ja siihen liitetyn perussäännön, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna tai tulevaisuudessa muutettavana, mukainen ja edistää hallitun ydinfuusion alan tulevaa tieteellistä ja teknologista yhteistyötä Yhdistyneen kuningaskunnan Euratom-ohjelmaan assosioitumisen välityksellä.

Yhdistyneen kuningaskunnan yksiköt voivat kauppa- ja yhteistyösopimuksen kautta osallistua yhteisen tutkimuskeskuksen suoriin toimiin.

Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumista assosioituneena kolmantena maana Euratomin tutkimusohjelmaan ja Fusion for Energy -yhteisyrityksen toteuttamiin fuusiotoimiin, ITER-toimet mukaan luettuina, käsitellään yksityiskohtaisesti kauppa- ja yhteistyösopimuksen viidenteen osaan liitetystä pöytäkirjasta.

4. PÄÄTELMÄT

Komissio katsoo, että sekä kauppa- ja yhteistyösopimuksessa että Euratom-sopimuksessa, joiden hyväksymistä ehdotetaan,

- noudatetaan neuvoston 25. helmikuuta 2020 antamia neuvotteluohjeita;
- vahvistetaan kummankin osapuolen selkeä sitoutuminen ydinsulkuun ja ydinturvallisuuden jatkuvaan korkeaan tasoon ydinenergian turvallisen ja rauhanomaisen käytön takaamiseksi;
- noudatetaan energian toimitusvarmuutta koskevaa yhteisön toimintapolitiikkaa;
- vahvistetaan edelleen EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan erittäin hyviä suhteita energiapoliittisessa yhteistyössä; ja
- lujitetaan edelleen osapuolten välistä yhteistyötä ydintutkimuksessa, erityisesti fuusioenergian kehittämisessä.

Sen vuoksi komissio suosittaa, että neuvosto hyväksyy Euratomin perustamissopimuksen 101 artiklan toisen kohdan mukaisesti kauppa- ja yhteistyösopimuksen sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön välisen sopimuksen ydinenergian turvallista ja rauhanomaista käyttöä koskevasta yhteistyöstä, joka on tämän suosituksen liitteenä.

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan komission tekemän, ydinenergian turvallista ja rauhanomaista käyttöä koskevaa yhteistyötä koskevan Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön välisen sopimuksen sekä Euroopan komission Euroopan atomienergiayhteisön puolesta tekemän Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välisen kauppaa- ja yhteistyösopimuksen hyväksymisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä 'Euratomin perustamissopimus', ja erityisesti sen 101 artiklan toisen kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Neuvosto valtuutti 25 päivänä helmikuuta 2020 Euroopan komission aloittamaan neuvottelut Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa uudesta kumppanuussopimuksesta. Osapuolet pääsivät neuvottelujen tuloksena neuvottelijoiden tasolla yhteisymmärrykseen Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Yhdistyneen kuningaskunnan välisestä kauppaa- ja yhteistyösopimuksesta, jäljempänä 'kauppaa- ja yhteistyösopimus', sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön välisestä sopimuksesta ydinenergian turvallista ja rauhanomaista käyttöä koskevasta yhteistyöstä.
- 2) Kauppaa- ja yhteistyösopimus kattaa Euroopan atomienergiayhteisön, jäljempänä 'yhteisö', toimivaltaan kuuluvia asioita eli Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelmaan ja ITERiä varten perustettuun eurooppalaiseen yhteisyritykseen assosioitumisen, jota säännellään kauppaa- ja yhteistyösopimuksen viidennen osan [Osallistuminen unionin ohjelmiin, moitteeton varainhoito ja rahoitusta koskevat määräykset] määräyksillä. Kauppaa- ja yhteistyösopimus olisi sen vuoksi tehtävä myös yhteisön puolesta Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien asioiden osalta. Kauppaa- ja yhteistyösopimuksen allekirjoittamiseen ja tekemiseen Euroopan unionin puolesta sovelletaan erillistä menettelyä.
- 3) On syytä muistaa, että yhteisön jonkin jäsenvaltion ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä voidaan tehdä Euratomin perustamissopimuksen piiriin kuuluvia kahdenvälisiä sopimusluonnoksia, mukaan lukien ydinalan tieteellisten tai teollisten tietojen vaihtoa koskevat sopimukset, edellyttäen, että kyseisen perustamissopimuksen 29 ja 103 artiklassa määrättyjä edellytyksiä ja menettelyjä noudatetaan.
- 4) Olisi hyväksyttävä komission tekemä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön välinen sopimus ydinenergian turvallista ja rauhanomaista käyttöä koskevasta yhteistyöstä.
- 5) Olisi hyväksyttävä komission Euroopan atomienergiayhteisön puolesta tekemä kauppaa- ja yhteistyösopimus.

- 6) Kauppa- ja yhteistyösopimuksen soveltamisen aloittaminen on erityisen kiireellistä. Yhdistyneellä kuningaskunnalla on entisenä jäsenvaltiona laajat yhteydet unionin kanssa monilla talouden aloilla ja muilla aloilla. Jos unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisiä suhteita ei säännellä sovellettavalla kehyksellä 31 päivänä joulukuuta 2020 päättyvän siirtymäkauden jälkeen, nämä suhteet häiriintyvät merkittävästi, mistä aiheutuu haittaa yksityishenkilöille, yrityksille ja muille sidosryhmille. Kun otetaan huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan poikkeuksellinen tilanne suhteessa unioniin, tilanteen kiireellisyys 31 päivänä joulukuuta 2020 päättyvän siirtymäkauden vuoksi sekä tarve antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle riittävästi aikaa kauppa- ja yhteistyösopimuksen tekstin asianmukaiseen tarkasteluun, kyseistä sopimusta olisi sovellettava väliaikaisesti myös Euroopan atomienergiayhteisön toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta. Väliaikaisen soveltamisen olisi oltava ajallisesti rajoitettua, kuten kauppa- ja yhteistyösopimuksen FINPROV.11 artiklan [Voimaantulo ja väliaikainen soveltaminen] 2 kohdassa määrätään.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään komission Euroopan atomienergiayhteisön puolesta tekemä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön välinen sopimus ydinenergian turvallista ja rauhanomaista käyttöä koskevasta yhteistyöstä.

Hyväksytään komission Euroopan atomienergiayhteisön puolesta tekemä Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välinen kauppa- ja yhteistyösopimus, mukaan lukien sen määräykset väliaikaisesta soveltamisesta, Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien asioiden osalta.

Sopimusten tekstit ovat tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 26.12.2020

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*